

Brüssel, 16. detsember 2019  
(OR. en)

14975/19

**AGRILEG 215**  
**VETER 108**

#### **MENETLUSE TULEMUS**

---

|         |                                                                                                                                        |
|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Saatja: | Nõukogu peasekretariaat                                                                                                                |
| Saaja:  | Delegatsioonid                                                                                                                         |
| Teema:  | Nõukogu järelused loomade heaolu – säästva loomakasvatuse<br>lahutamatu osa - kohta<br><i>- Nõukogu järelused (16. detsember 2019)</i> |

---

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused eespool nimetatud teemal, mille nõukogu võttis vastu 16. detsembril 2019.

---

**NÕUKOGU JÄRELDUSED LOOMADE HEAOLU – SÄÄSTVA LOOMAKASVATUSE  
LAHUTAMATU OSA – KOHTA**

ARVESTADES, ET

- (1) Loomade heaolu on Euroopa kodanike jaoks väga oluline küsimus ja seda on tunnistanud liidu õiguses, eelkõige Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 13.
- (2) Avaliku arvamuse uuringud näitavad, et loomade heaolu pärast tuntakse suurt muret:
  - a. Eurobaromeetri 2015. aasta uuringust<sup>1</sup> selgub, et enamik vastanutest leidis, et põllumajandusloomade (82 % vastanutest) ja lemmikloomade (74 % vastanutest) heaolu on vaja parandada. Peale selle peavad kodanikud oluliseks, et väljastpoolt ELi imporditud toodete puhul järgitaks ELis kohaldatavate standarditega sarnaseid loomade heaolu standardeid ning et EL peaks tegema rohkem jõupingutusi loomade heaoluga seotud teadlikkuse suurendamiseks, sealhulgas rahvusvahelisel tasandil.
  - b. Eurobaromeetri 2018. aasta uuringu<sup>2</sup> kohaselt on nii avaliku arvamuse kui ka avaliku poliitika rõhuasetus nihkunud, keskendudes rohkem toidu kvaliteedile, loomade heaolule ja keskkonnastandarditele.

---

<sup>1</sup><https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/search/Attitudes%20of%20Europeans%20towards%20Animal%20Welfare/surveyKy/2096>

<sup>2</sup><https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/search/Europeans.%20Agriculture%20and%20the%20CAP/surveyKy/2161>

- (3) Loomade heaolu on samuti seotud toiduga kindlustatusega, aidates kaasa toimetulekuvõime, ressursitõhususe ning sotsiaalse võrdsuse ja vastutusega seotud tulemuste saavutamisele, nagu on järeldanud maailma toiduga kindlustatuse komitee<sup>3</sup>. Lisaks on loomade parem heaolu tootjale kasulik loomade väiksema suremuse, parema tervise ning lõpptoote kõrgema kvaliteedi, tootluse ja hinna kaudu. Loomade parema heaolu eriti oluline tagajärg on see, et loomad on patogeenide suhtes resistentsemad<sup>4</sup>. See vähendab vajadust ravimite järele ning aitab seega võidelda antimikroobikumiresistentsuse vastu ja toetab bioturvalisuse meetmeid loomahaiguste ohjamisel.
- (4) Loomade heaolu käsitlevaid kehtivaid ELi õigusakte on aastate jooksul järk-järgult edasi arendatud, et paremini tagada loomade heaolu, säilitades samal ajal ELis võrdsed tingimused põllumajandustootjatele ja ettevõtjatele. Kõnealused õigusaktid ei ole siiski terviklikud, kuna need ei sisalda konkreetseid miinimumstandardeid paljude põllumajandusloomade, näiteks piimalehmade, nuumveiste, lammaste ja kitsede, tehistingimustes peetavate kalade, tehistingimustes peetavate küülikute, noorkanade, kalkunite, hanede ja partide kaitsmiseks.
- (5) Komisjon avaldas 2012. aastal loomade kaitset ja heaolu käsitleva Euroopa Liidu strateegia aastateks 2012–2015<sup>5</sup> (edaspidi „2012.–2015. aasta strateegia“), milles esitati loetelu meetmetest, mille eesmärk on parandada heaolustandardeid ning toetada strateegia jõustamist ja nõuetele vastavust kogu ELis.
- (6) Loomade heaolu käsitlev ELi platvorm loodi Euroopa Komisjoni poolt 2017. aastal. Platvormi abil on edukalt edendatud loomade heaolu küsimusi käsitlevat dialoogi pädevate ametiasutuste, tööstussektori, kodanikuühiskonna ja teadlaste vahel, hõlbustades seeläbi parimate tavade ja muude kogemuste vahetamist. Platvormi tulevik on vaja kindlaks määrata.

---

<sup>3</sup> Maailma toiduga kindlustatuse komitee, 2016. Soovitused säästva põllumajandusarengu kohta toiduga kindlustatuse ja toitumise tagamiseks: millised on loomakasvatuse sektori ülesanded? <http://www.fao.org/cfs/home/products/en/>

<sup>4</sup> EFSA, 2017. Euroopa Ravimiameti (EMA) and Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) ühine teaduslik arvamus, milles käsitletakse meetmeid Euroopa Liidu loomakasvatustes antimikroobsete ainete kasutamise vajaduse vähendamiseks ning nende meetmete mõju toiduohutusele (RONAFA). EFSA Journal 15 (1). <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2017.4666>

<sup>5</sup> Loomade kaitset ja heaolu käsitlev Euroopa Liidu strateegia kohta aastateks 2012–2015 [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012DC0006R\(01\)&from=ET](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012DC0006R(01)&from=ET)

- (7) Ametliku kontrolli määruse artiklite 95 ja 96 alusel määras komisjon kaks loomade heaolu referentkeskust. Esimene neist loodi 2018. aasta märtsis ja tegeleb sigade heaolu küsimustega ning teine loodi 2019. aasta oktoobris ja see tegeleb kodulindude ja muude väikeste põllumajandusloomade heaolu küsimustega. On vaja tagada, et referentkeskused saaksid täita oma ülesandeid ning anda pädevatele asutustele ja komisjonile usaldusväärset ja ajakohast teavet teadusuuringute uusimate tulemuste, uute meetodite, loomade heaolu näitajate ja heade tavade kohta, mida on vaja õigusaktide nõuetekohase kohaldamise ja nõuetele vastavuse kontrollimise hõlbustamiseks.
- (8) On kutsutud üles võtma täiendavaid meetmeid, mille puhul teatavad liikmesriigid on rõhutanud vajadust parema õigusloome, loomade heaolu parandamise ning ELi standardite ja teadmiste alase teadlikkuse järele (nt Taani, Saksamaa ja Madalmaade 14. detsembri 2014. aasta ühisdeklaratsioon loomade heaolu kohta<sup>6</sup> ning Taani, Saksamaa, Madalmaade ja Rootsi seisukoht nõukogu direktiivi 2008/120/EÜ<sup>7</sup> läbivaatamise kohta). Lisaks on Euroopa Parlament kutsunud üles looma terviklikumaid õigusakte ja paremini jõustama kehtivaid õigusakte<sup>8ja9</sup>. 2016. aastal jõudis komisjon oma aruandes<sup>10</sup> järeldusele, et ELi õigusaktide puudulik jõustamine on üks peamisi loomade heaolu mõjutavaid probleeme ning et kõnealuseid norme on vaja paremini mõista.
- (9) Bulgaaria, Austria ja Rumeenia eesistumise ajal peeti põhjalikke arutelusid pikamaavedude puhul loomade heaoluga seotud probleemide üle. Vaatamata nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2005 (loomade vedamise kohta) jõustamisega seotud edusammudele esineb endiselt selgeid puudusi ja vastuolusid. Norme, sealhulgas temperatuuri ja veo kestust käsitlevaid norme, tuleb paremini jõustada. Lisaks tuleks tagada tagasiulatuvate kontrollide ja süsteemi TRACES parem kasutamine ning aktiivne koostöö liikmesriikide ja kolmandate riikide pädevate ametiasutuste vahel.

---

<sup>6</sup> 16923/1/14 REV 1

<sup>7</sup> 5708/16

<sup>8</sup> Euroopa Parlamendi 26. novembri 2015. aasta resolutsioon uue loomade heaolu strateegia kohta aastateks 2016–2020 [http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2015-0417\\_ET.html?redirect](http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2015-0417_ET.html?redirect).

<sup>9</sup> Euroopa Parlamendi 14. veebruari 2019. aasta resolutsioon loomade kaitse kohta vedamise ajal nii ELis kui ka väljaspool seda [http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132\\_ET.html](http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132_ET.html).

<sup>10</sup> Euroopa Komisjon, 2016. Aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule nõukogu direktiivi 98/58/EÜ (mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset) rakendamise kohta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016DC0558>

- (10) Aastate jooksul on avaldatud mitmed ELi suunised, uuringud ja aruanded, mis käsitlevad loomade heaolu selliseid teemasid nagu surmamine, tõuaretus, vedu, loomade heaolu alased koolitused, tarbijate teavitamine ning kaubandustegevuses osalevate koerte ja kasside heaolu. Kuid vaatamata paljudes liikmesriikides tehtud märkimisväärsetele jõupingutustele ei saa õigusaktide täitmisega seotud puudusi lahendada üksnes suuniste või teavitamisega, kui õigusakte on võimalik erinevalt tõlgendada.
- (11) Kättesaadavad on mitmed Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) hiljutised teaduslikud arvamused ja muud teaduslikud publikatsioonid, mida saab kasutada loomade heaolu käsitlevate õigusaktide koostamisel ja läbivaatamisel.
- (12) Õigusaktid ei ole ainus vahend loomade heaolu edendamiseks ning kättesaadavad on mitmed vabatahtlikud meetmed, näiteks kvaliteedistandardid ja loomade heaolu programmid. Mitmes liikmesriigis on juba käivitatud vabatahtlikud loomade heaolu programmid, mis on seotud erimärgistusega. Tarbijad on need hästi vastu võtnud ja neil on olnud võimalik teha oma ostuotsuseid loomade heaoluga seotud kaalutlustel, samal ajal kui tootjad on saanud oma jõupingutuste eest toetusi. Siiski tuleb tagada selliste kavade läbipaistvus ja usaldusväärsus.
- (13) Nõukogu võttis 2019. aastal kontrollikoja eriaruande<sup>11</sup> põhjal vastu järeldused,<sup>12</sup> milles tunnustatakse mõningaid märkimisväärsed edusamme sellistes valdkondades nagu emiste rühmas pidamine ja täiustamata puuride keelustamine munakanade puhul. Järeldustes märgitakse, et miinimumstandardite täitmisel esineb endiselt mõningaid puudujääke ning et ühise põllumajanduspoliitika rahalisi vahendeid saaks loomade heaolu kõrgemate standardite edendamiseks paremini ära kasutada.

---

<sup>11</sup> Euroopa Kontrollikoda. Eriaruanne nr 31/2018 loomade heaolu kohta ELis  
<https://www.eca.europa.eu/et/Pages/DocItem.aspx?did=47557>

<sup>12</sup> Nõukogu järeldused (12. veebruar 2019) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11073-2019-INIT/et/pdf>.

- (14) Euroopa Parlament<sup>13</sup> kutsus 2019. aastal komisjoni ja liikmesriike üles edendama võimaluse korral üleminekut elusloomade veolt liha ja rümpade veole. Euroopa Parlament esitas ka muid soovitusi vedamist käsitlevate õigusaktide rakendamise ja jõustamise ning rikkumiste eest vastutusele võtmise kohta.
- (15) Kasulik oleks pidada rohkem arutelusid elusloomade pikamaaveo jätkusuutlikkuse aspektide ja nendega kauplemise erinevate põhjuste mõju üle.
- (16) Oma aruandes Euroopa kariloomakasvatajate konkurentsivõime kohta (2018)<sup>14</sup> jõudis komisjon järeldusele, et loomade heaolu nõuded ei ole suhtelise kulupõhise konkurentsivõime kindlaksmääramisel määrava tähtsusega. Samuti jõuti järeldusele, et palju suurem roll oli sellistel muudel teguritel nagu tööjõu- või söödakulud. Teisest küljest märkis komisjon, et EL on olnud väga mõjukas loomade heaolu standarditega seotud teadlikkuse suurendamisel kogu maailmas ning et neid jõupingutusi tuleb jätkata.
- (17) 2019. aasta mais algatas komisjon Euroopa Kontrollikoja eriaruandes soovitatud 2012.–2015. aasta strateegia hindamise. Hindamise eesmärk on hinnata, mil määral on ELi strateegia oma kavandatud eesmärgid saavutanud ning mil määral on need eesmärgid endiselt asjakohased ja sidusad. Hindamine on kavas lõpule viia 2020. aasta lõpuks.

#### EUROOPA LIIDU NÕUKOGU:

- (1) RÕHUTAB, et loomade heaolu on säästva loomakasvatuse lahutamatu osa;
- (2) TOONITAB, et loomade heaolust üldiselt tuleneb loomade parem tervis, väheneb antibiootikumide kasutamise vajadus ning selle tulemusena väheneb ka antimikroobikumiresistentsus. Teatavates olukordades tuleb loomade heaolu meetmeid siiski vastavalt loomahaiguste olukorrale kohandada, et tagada piisav bioturvalisus;

<sup>13</sup> Euroopa Parlamendi resolutsioon, mis käsitleb loomade kaitset vedamise ajal nii ELis kui ka väljaspool seda [http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132\\_ET.html](http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132_ET.html).

<sup>14</sup> Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule loomade heaoluga seotud rahvusvahelise tegevuse mõju kohta Euroopa kariloomakasvatajate konkurentsivõimele üleilmastunud maailmas <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0042>

- (3) TUNNISTAB, et loomade heaolu käsitlevad ELi õigusaktid ning põllumajandustootjate ja muude ettevõtjate vabatahtlik tegevus ja investeeringud on kaasa toonud loomade heaolu suurenemise;
- (4) TERVITAB 2012.–2015. aasta strateegia tulemuste välishindamist ja KUTSUB komisjoni ÜLES töötama välja uue strateegia, milles võetakse samuti arvesse selle hindamise tulemusi;
- (5) TUNNISTAB, et kuigi on olemas üldised õigusaktid, mis käsitlevad loomade heaolu kõigi põllumajandusloomade puhul, ja konkreetsemad õigusaktid, mis käsitlevad vasikaid, sigu, broilereid ja munakanu, võiks loomade heaolu käsitlevaid õigusakte edasi arendada või ajakohastada, et võtta arvesse kehtivate õigusaktidega seotud praktilisi probleeme, uuemaid teaduslikke teadmisi ja tehnika arengut, et parandada loomade heaolu ja harmoneerimist. Kehtivad nõuded, mis vajavad edasi arendamist, käsitlevad eelkõige loomade vedu, sigade heaolu, valulikke protseduure ja loomade heaolu näitajaid; RÕHUTAB, et loomatapu tingimusi saab parandada, eelkõige soodustades teadusuuringuid, mis on seotud uimastamise ja nn lihtsa uimastamisega määruse nr 1099/2009 artikli 4 tähenduses;
- (6) KUTSUB komisjoni ÜLES hindama, kas on vaja vastu võtta selliseid uusi õigusakte, mis hõlmaksid kõiki majandustegevuse raames peetavaid loomaliike, mille kohta konkreetseid loomade heaolu käsitlevaid õigusakte praegu ei ole, eelkõige vähemalt kuue kuu vanused veised, tehistingimustes peetavad küülikud, noorkanad, koerad, kassid ning samuti kalkunid, broilerite ja munakanade aretuslinnud, lambad, kitsed ja tehistingimustes peetavad kalad, ning nende uute õigusaktide mõju;
- (7) RÕHUTAB, et on vaja parandada loomade heaolu pikamaavedude ajal. Lühiajalise eesmärgina JULGUSTAB komisjoni ja liikmesriike leidma lahendusi, mis hõlbustaksid kehtivate transpordialaste õigusaktide jõustamist, sealhulgas arendades edasi liikmesriikide ametiasutuste vahelise teabevahetuse võimalusi, ning KUTSUB ÜLES pidama eri foorumitel rohkem arutelusid elusloomade ja lihaga kauplemise jätkusuutlikkuse üle; INNUSTAB komisjoni määrust (EÜ) nr 1/2005 läbi vaatama ja ajakohastama;

- (8) TULETAB MEELDE, et kehtivate või uute õigusaktide mis tahes muudatused peaksid põhinema liikmesriikide uusimatel teadusuuringutel ja kogemustel ning et vajaduse korral tuleks alustada uusi teadusuuringuid;
- (9) RÕHUTAB, et olemasolevate õigusaktide jõustamise ühtlustamiseks ELi tasandil on vaja ka teaduslikke eriteadmisi ja täiendavat koordineerimist. Harmoneeritud jõustamiseks tehtavaid jõupingutusi peaksid toetama loomade veoga tegelevad riiklikud kontaktpunktid ning kasutada tuleks loomade heaoluga tegelevate ELi referentkeskuste ja loomade heaolu käsitleval ELi platvormil esitatud teavet;
- (10) HINDAB KÕRGELT loomade heaolu käsitleva ELi platvormi tegevust ja TOETAB selle jätkamist väärtusliku foorumina, kus saab edendada dialoogi asjaomaste sidusrühmade vahel; INNUSTAB komisjoni hindama kõnealuse platvormi tööd ja seda edasi arendama, eelkõige kõigi liikmesriikide suurema kaasamise osas;
- (11) JULGUSTAB komisjoni eraldama loomade heaoluga tegelevatele ELi referentkeskustele piisavalt vahendeid ning kuulutama välja projektikonkursid täiendavate, näiteks mäletsejaliste ja hobuslaste, sealhulgas nende vedu ja surmamist hõlmavate keskuste loomiseks;
- (12) KUTSUB komisjoni ÜLES hindama, kas on vaja ELi õigusraamistikku, mis sisaldaks loomade heaolu märgistussüsteemide kriteeriume, võttes arvesse riikide kogemusi, ja hindama sellise õigusraamistiku mõju;
- (13) JULGUSTAB liikmesriike tõhusalt ja tulemuslikult kasutama ühise põllumajanduspoliitika rahalisi vahendeid, et tõeliselt parandada loomade heaolu;
- (14) TUNNISTAB loomade heaolu edendamise tähtsust kogu maailmas, samuti konkurentsi, millega ELi põllumajandustootjad ülemaailmses kaubanduses kokku puutuvad, ning RÕHUTAB sellest tulenevalt, kui oluline on lisada loomade heaolu küsimused võimalikult suures ulatuses vabakaubanduslepingutesse, ning LEIAB, et need lepingud on üks viis loomade heaolu edendamiseks kogu maailmas;

- (15) PEAB väga TERVITATAVAKS komisjoni ja ELi liikmesriikide aktiivset osalemist Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) standardite, suuniste ja muu tegevuse, sealhulgas OIE loomade heaolu Euroopa platvormi ning mestimis-, koolitus- ja muu rahvusvahelise tegevuse arendamisel; INNUSTAB seda tööd jätkama, pöörates erilist tähelepanu riikidele, kuhu elusloomi eksporditakse ja kust loomseid saadusi ELi imporditakse; Lisaks INNUSTAB edendama OIE maismaaloomade tervise koodeksi standardite kohaldamist loomade maismaa- ja meretranspordi, tapmise ja põllumajandusloomade loomakasvatussüsteemide suhtes;
- (16) JULGUSTAB komisjoni ja liikmesriike toetama üldsuse, ettevõtjate ja kaubanduspartnerite täiendavat teavitamist ja harimist seoses loomade heaolu standardite olulise rolliga loomatervise, toiduohutuse, toiduga kindlustatuse ja jätkusuutliku põllumajandus- ja toidusektori toetamisel.
-